

Kungsbacka kommun

Rektorer vid Fjärås Bräckaskolan Gul

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Fjärås Bräckaskolan Gul
i Kungsbacka kommun

Tillsyn i Fjärås Bräckaskolan Gul

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungsbacka kommun under år 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Fjärås Bräckaskolan Gul besöktes av Skolinspektionen den 8 och 9 april 2014.

Fakta om skolenheten

Fjärås Bräckaskolan ligger i Fjärås i Kungsbacka kommun och består av de tre skolenheterna Röd, Blå och Gul. Detta beslut avser skolenheten Fjärås Bräckaskolan Gul. Verksamheten omfattar grundskolans årskurser 4 och 5 samt fritidshem för elever i de årskurserna. Vid tiden för tillsynen har Fjärås Bräckaskolan Gul 168 elever. Eleverna är indelade i tre klasser för årskurs 4 och fyra klasser för årskurs 5. Den pedagogiska personalen är organiserad i ett arbetslag för årskurs 4 och fritidshemmet samt ett arbetslag för årskurs 5. Verksamheten leds av två rektorer med ansvar för en årskurs var. Den rektor som har ansvar för årskurs 4 har också ansvar för verksamheten i fritidshemmet och är även rektor för skolenheten Fjärås Bräckaskolan Röd.

Skolan har redovisat lärarnas bedömning av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 vid slutet av läsåret 2012/13. Lärarna bedömde att så gott som alla elever hade nått förväntade kunskapsresultat i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Fjärås Bräckaskolan Gul är en, i de flesta avseenden, välfungerande verksamhet. Elever och lärare beskriver en undervisning där eleverna har inflytande utifrån en medvetenhet om utbildningens mål och att lärarna tar hänsyn till elevernas individuella behov och förutsättningar. Vid skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor och lärare måste dock vara vaksamma i det arbetet så att inte gränserna mellan de tre skolenheterna vid Fjärås Bräckaskolan blir otydliga. Det är viktigt att varje rektor har kontroll över hur kvalitetsarbetet bedrivs inom den egna skolenheten.

Tillsynen visar på några brister i verksamheten. Bland annat framkommer att Fjärås Bräckaskolan Gul har två rektorer. Detta är inte förenligt med skollagen och innebär att det inte finns någon rektor som kan ta det övergripande ansvar och utöva den beslutanderätt som bestämmelserna kräver. Skolan har genomgått flera rektorsbyten de senaste åren. Lärarna uttrycker en viss frustration över att det inte har funnits kontinuitet i det pedagogiska ledarskapet vid skolan.

Det finns också brister i hur lärarnas behörigheter används i undervisningen. Trots att det finns behöriga lärare att tillgå förekommer det att elever i vissa ämnen får undervisning av lärare som saknar legitimation i dessa ämnen.

De elever Skolinspektionen har träffat uppger att de är trygga i skolan, men berättar också att det förekommer situationer där elever kan känna sig utsatta. Rektorn och personalen är medvetna om detta och arbetar målinriktat för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Skolan måste dock utveckla planen mot kränkande behandling så att den beskriver vilka åtgärder som krävs för att förebygga och förhindra kränkande behandling utifrån den specifika situationen vid skolenheten.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn ska fatta beslut om särskild undervisningsgrupp enligt författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Av beslutet framgår inte vilka behoven är och inte heller vad som utgör de särskilda skälen för att eleven ska placeras i särskild undervisningsgrupp. Beslutet hänvisar inte heller till något åtgärdsprogram eller någon annan dokumentation som beskriver detta.

Rektors beslut om särskild undervisningsgrupp uppfyller således inte författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 och 11 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning**

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Huvudmannen ska se till att skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer med författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av *en rektor*. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Av den redogörelse för verksamheten som Skolinspektionen har begärt inför tillsynen framgår att Fjärås Bräckaskolan Gul är *en* skolenhet. Skolinspektionens tillsyn visar dock att det vid skolan finns två rektorer, varav den ena har ansvar för årskurs 4 och fritidshemmet och den andra ansvar för årskurs 5.

Det är inte förenligt med skollagen att ha mer än en rektor vid en skolenhet. Utredningen visar således att Fjärås Bräckaskolan Guls inre organisation samt ledningsstruktur inte överensstämmer med författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning ska bedriva undervisningen.

Motivering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon att

tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen, under vissa förutsättningar.

Av de uppgifter rektorerna har lämnat i samband med tillsynen framgår att det finns legitimerade lärare som undervisar i ämnen som inte omfattas av legitimationen. Det innebär till exempel att det finns elever som får undervisning i naturorienterande ämnen av legitimerad lärare som inte har behörighet att undervisa i dessa ämnen. Rektorerna uppger i intervju att skolan tillämpar ett klassläraresystem och att det gör att det finns legitimerade lärare som undervisar i ämnen de inte har behörighet för. I rektorernas redovisning och i intervju med rektorerna framkommer också att det finns lärare på skolan som kan tillgodose kravet på behörighet i samtliga klasser och ämnen. Rektorerna har inte redovisat några särskilda skäl för att legitimerade lärare ska bedriva undervisning de inte är behöriga för.

Av utredningen framgår således att lärarkompetensen vid skolenheten inte till fullo används utifrån lärarnas behörighet och legitimation. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare för undervisning som de inte har behörighet för, trots att det finns lärare med rätt behörighet att tillgå och att det inte finns några andra särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13 och 18 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun följande anmärkning. Skolinspektionen förutsätter att Kungsbacka kommun vidtar åtgärder för att rätta till bristen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för varje särskild verksamhet för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Lärare och personal från elevhälsan berättar i intervjuer att de kartlägger hur eleverna upplever skolmiljön. En metod som används är att eleverna, med hjälp av en karta, beskriver vilka platser på skolgården de upplever som mindre trygga. Personalen ger också exempel på åtgärder som har vidtagits för att motverka de risker som blir synliga genom kartläggningen. De vuxna på skolan har bland annat ökat sin närvaro på vissa platser.

Skolinspektionen har tagit del av Fjärås Bräckaskolans "Plan mot kränkande behandling och diskriminering" som gäller från oktober 2013 till oktober 2014. Planen är gemensam för de tre skolenheterna Fjärås Bräckaskolan Röd, Blå och Gul. Den innehåller bland annat en beskrivning av vilka kartläggningar de tre skolenheterna gör av elevernas trygghet och en uppräknings av vilka förebyggande åtgärder som ska vidtas utifrån resultaten av kartläggningarna. Det framgår dock inte vilka resultat eller vilka konkreta åtgärder som gäller Fjärås Bräckaskolan Gul.

Utredningen visar således att skolans plan mot kränkande behandling inte anger de åtgärder som behövs vid skolenheten för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året. Mot bakgrund av att det pågår ett aktivt arbete mot kränkande behandling och att åtgärder vidtas utifrån verksamhetens behov bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjuristen Johan Kylenfelt deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Beslutsfattare

Oskar Cliffordson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.